

Meander on veistoksellinen asuinkerrostalo Töölössä

Pentti Kareoja, professori, arkkitehti SAFA
ARK-house Arkkitehdit Oy
pentti.kareoja@ark-house.com

Sami Moisio, suunnittelujohtaja
A-Insinöörit Suunnittelu Oy
sami.moisio@a-insinoorit.fi

Meander Helsinki on yli sata metriä pitkä ja polveileva, 115 asunnon asuinkerrostalo Helsingin Töölössä, joka hyödyntää rakennuspaikan näkymiä ja tarjoaa asukkailleen monipuolisia yhteistiloja sekä ekologisia ratkaisuja. Rakennuksen kantava runko on paikallavalettua teräsbetonia, ja perustukset ovat pääosin kallionvaraisia.

Arkkitehtuuria ja materiaalien vuoropuhelua

Asuinkerrostalo Meanderin muoto hyödyntää rakennuspaikan näkymiä ja synnyttää ympärilleen intiimejä lähiulkotiloja. Yli sata metriä pitkä, polveileva rakennusmassa sisältää 115 asuntoa ja sen korkeus vaihtelee kahdesta seitsemään kerrokseen. Rakennus kulkee suorakulmaisen tonttinsa läpi kuin musiikillinen nuottiviivasto. Helsingin Töölössä, Taivallahden rannalla, sijaitsevaa tonttia reunustavat asuinrakennukset ja historiallisesti merkittävät Taivallahden autopataljoonan rakennukset

Koko rakennusta kiertää lasilla verhoiltu, suojaava parvekevyöhyke. Meanderin kantavana rakenteena toimivat kohtisuorat betoniseinät, ja julkisivu on verhottu vaakasuuntaisilla, lämpimään sävyyn kuullotetuilla puupaneeleilla.

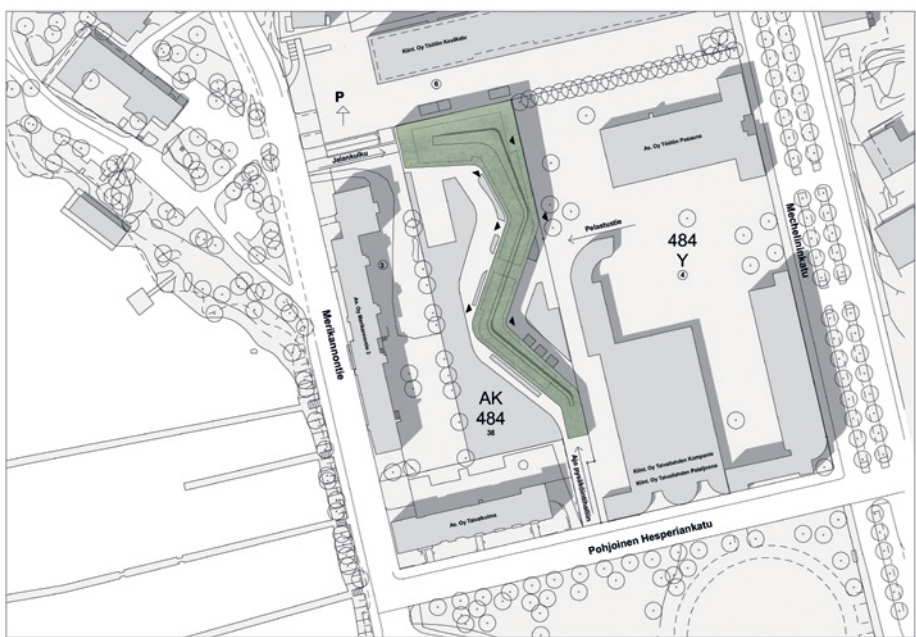
Kaikki asunnot avautuvat maisemaan korkeiden ikkunoiden ja yksityisten parvekeiden kautta, näkyminä joko Taivallahden satama-alue, tai Hesperianpuiston vehreys. Yöllä rakennus hehkuu kuin jääveistos.

Rakennukseen on sisällytetty materiaalien ja yksityiskohtien kokemuksellinen ulottuvuus. Räätilöidyt ovenkahvat, valaisimet, käsinkudotut villamatot ja valetut koirankulhot heijastavat Meanderin muotoa. Kaikki puu on paikallisesti hankittua, mukaan lukien kestävästi korjattu suomalainen kuusi ulkoverhouksessa, parvekkeissa ja ikkunoissa.

Asukkaiden yhteisiä tiloja ovat muun muassa saunat, joogastudio, viinikellari, yhtei-

1 Asemapiirros.

2 Penkit ja istutusaltaat jakavat piha-alueen pienempiin osiin. Lasitettujen ulokeparvekkeiden alapinta hehkuu sinisenä.

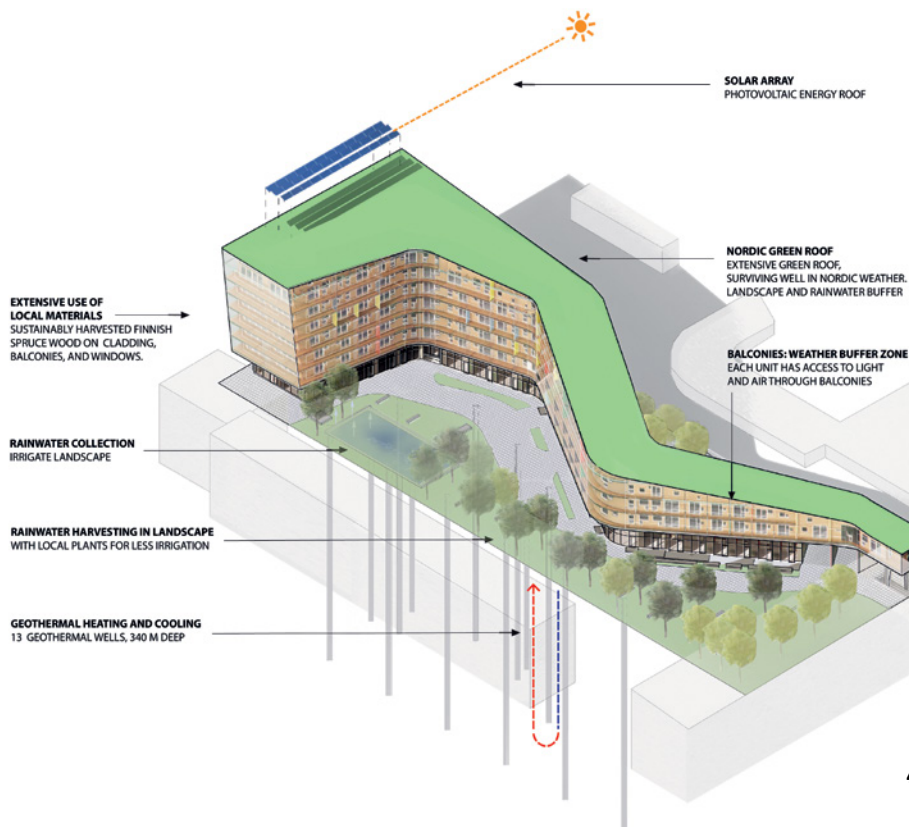
ARK-house Arkkitehdit

Anders Portman

3

4

3 Meanderin naapureina on Autokomppanian matalia funkkiskasarmeja (Martta Martikainen 1936) sekä asunnoiksi hiljattain muutettu Yleisradion entinen toimitalo (Kurt Simberg 1968). Meren puoleiset kerrostalot on suunnitellut Elsi Borg 1950-luvun alussa.

4 Kuusitoista maalämpökaivoa lämmittää ja viilentää rakennusta, ja kaikissa asunnoissa on lattialämmitys. Pihat sisältävät sadeveden keruujärjestelmiä.

5

5 Parvekkeiden lasitus antaa rakennukselle yhteisen ilmeen. Jokainen talon 115 huoneistosta on erilainen.

6 Päätyjulkisivu etelään.

set oleskelu- ja coworking-tilat sekä 12-paikainen elokuvateatteri. Taide ja arkkitehtuuri yhdistyvät suomalaisen kuvataiteilijan *Fanny Tavastilan* teoksissa; hän loi uniikkeja töitä jokaisen asukkaan kotiin sekä Meanderin yhteisiin oleskelutiloihin.

Steven Holl Architects saavutti kansainvälistä mainetta voitettuaan kansainvälisen kilpailun Helsingin nykytaiteen museon suunnittelusta. Voittanut ehdotus *Kiasma* valmistui vuonna 1997. Meander merkitsee studion

paluuta Helsinkiin. Projekti toteutettiin yhteistyössä ARK-house Arkkitehtien kanssa.

Vuonna 2021 Newil&Bau osti hankkeen ja kehitti sitä edelleen lisäämällä huolellisesti suunnitellut piha-alueet, kuratoidut sisätilat ja innovatiiviset, asukaslähtöiset palvelut. Meander valmistui vuonna 2024.

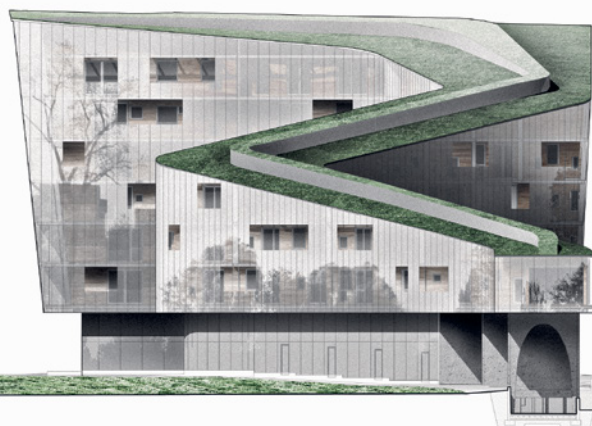
Kestävyys ja ympäristö

Kuusitoista maalämpökaivoa lämmittää ja viilentää rakennusta, ja kaikissa asunnoissa on lattialämmitys, mikä minimoi rakennuksen elinkaaren aikaiset päästöt.

Laaja viherkatto ja aurinkopaneelikenttä tarjoavat suorituskykyä ja luovat viihtävän, maisemallisen kävelyreitit. Rakennusmassojen muotoilemat pihat sisältävät sadeveden keruujärjestelmiä ja monipuolista kasvillisuutta, mukaan lukien luonnonvaraisia kotoperäisiä lajeja.

Rakenteissa paikallavalettua teräsbetonia

Meanderin rakenteet ovat poikkeuksellisen vaativia. Lähes kaikki kantavan rungon rakenteet ovat paikallavalettua teräsbetonia. Rakennuksen rungossa on paljon ominaisuuksia ja

6

Tuomas Uusheimo

7

8

Anders Portman

9

10

Meander on veistoksellinen asuinkerrostalo Töölössä

7 Kantavia betonirakenteita. Pysäköintihallin ajoluiska sijaitsee rakennuksen päädyssä.

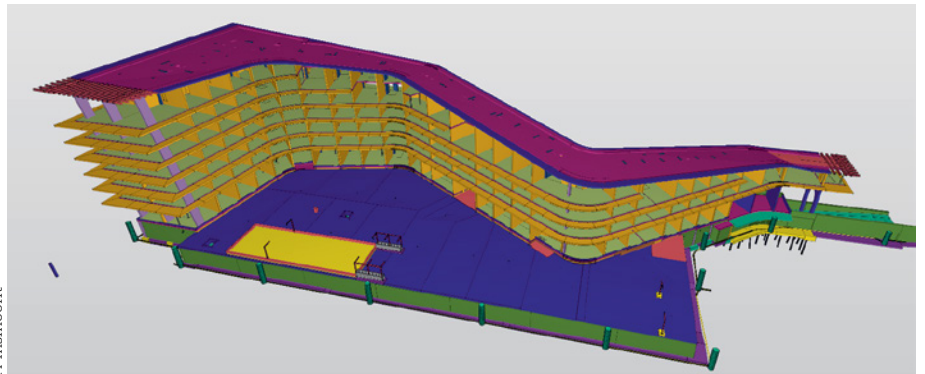
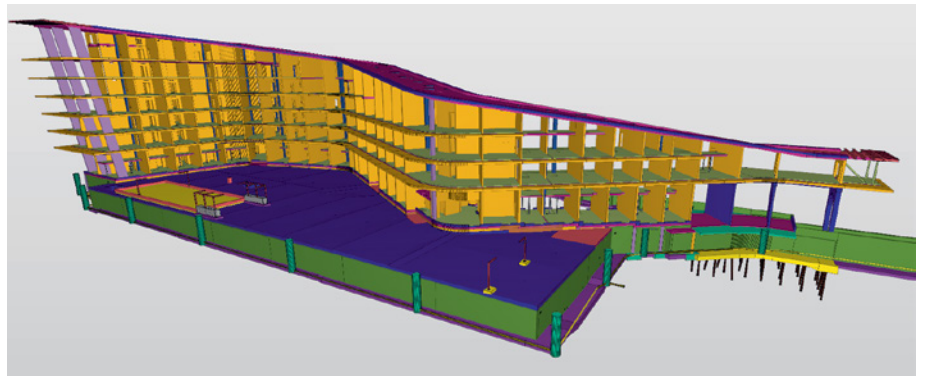
8 Betonirunkorakenteita työmaalla.

9 Päätyjulkisivu etelään. Pysäköintihalliin ajetaan rakennuksen kapeassa päädyssä olevaa luiskaa pitkin.

10 Paikallavalettuja runkorakenteita työmaalla.

11a ja b Rakennuksesta tehtiin tarkat tietomallikuvat. Perustukset ovat pääosin kallionvaraiset. Paalutettu perustus on rakennuksen kapeimman ja matalimman osan päädyssä

12 Holvikaaren rakenne- ja raudituspiirustus.

A-Insinöörit

11a ja b

yksityiskohtia, joiden takia paikallavalettu runko oli selkeästi paras vaihtoehto.

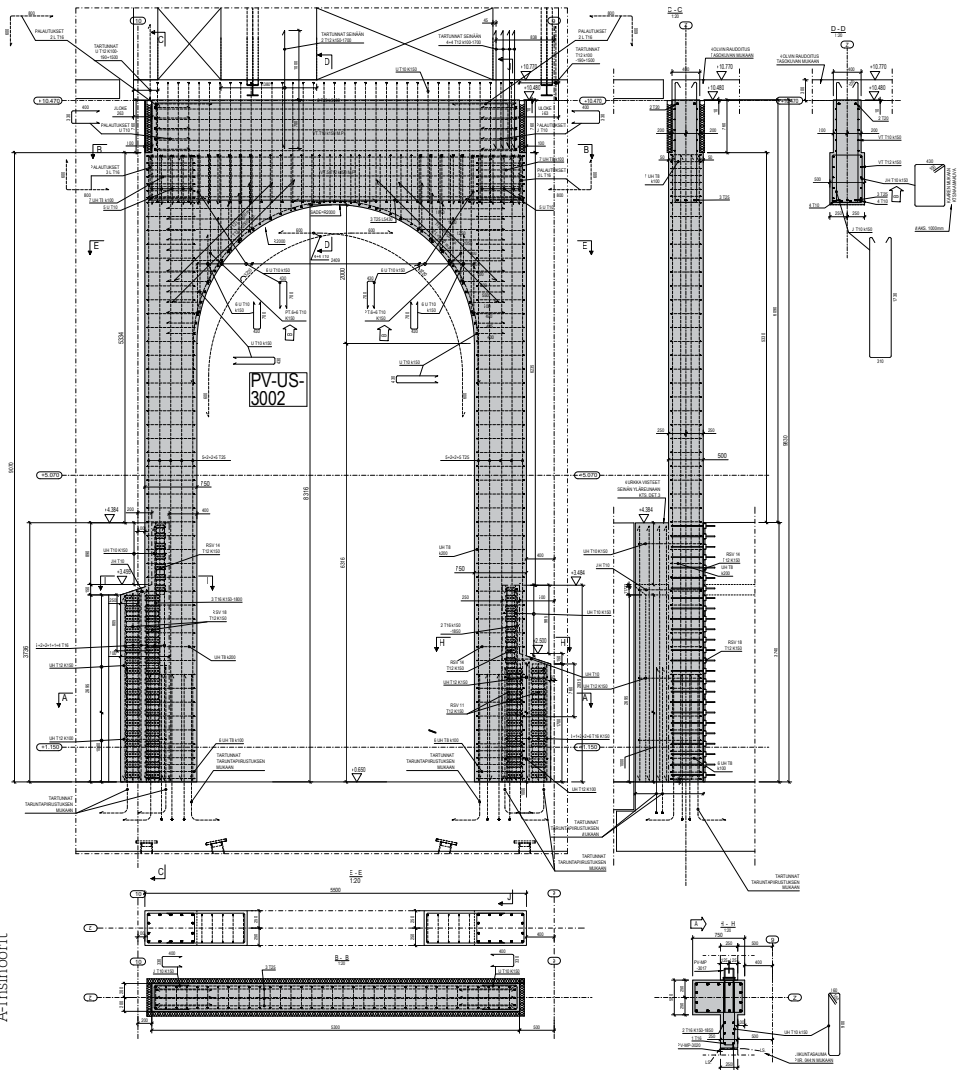
Perustukset ovat pääosin kallionvaraiset. Paalutettu perustus on rakennuksen kapeimman ja matalimman osan päädyssä. Kohde sijaitsee meren tulva-alueella, eli kaikki perustus-, kellari- ja autohallirakenteet tehtiin vesitiiviinä rakenteina.

Rakennuksen paikallavaletussa kantavassa rungossa on paljon kaarevia, vinoja ja kaltevia pintoja, joiden muotokielen rakentamiseen paikallavalu sopi hyvin. Kohteessa jokainen pilari, seinä ja laatan kohta on yksilöllinen eli toistoa kohteen rakenteissa oli verrattain vähän.

Rakennuksen rungossa on mm. seinäpalkkeja, lippupalkkeja, kaarevia palkkeja, uloke-laattoja ja hoikkia pilareita. Autohallin kansi on jälkijännitetty pilarilaatta.

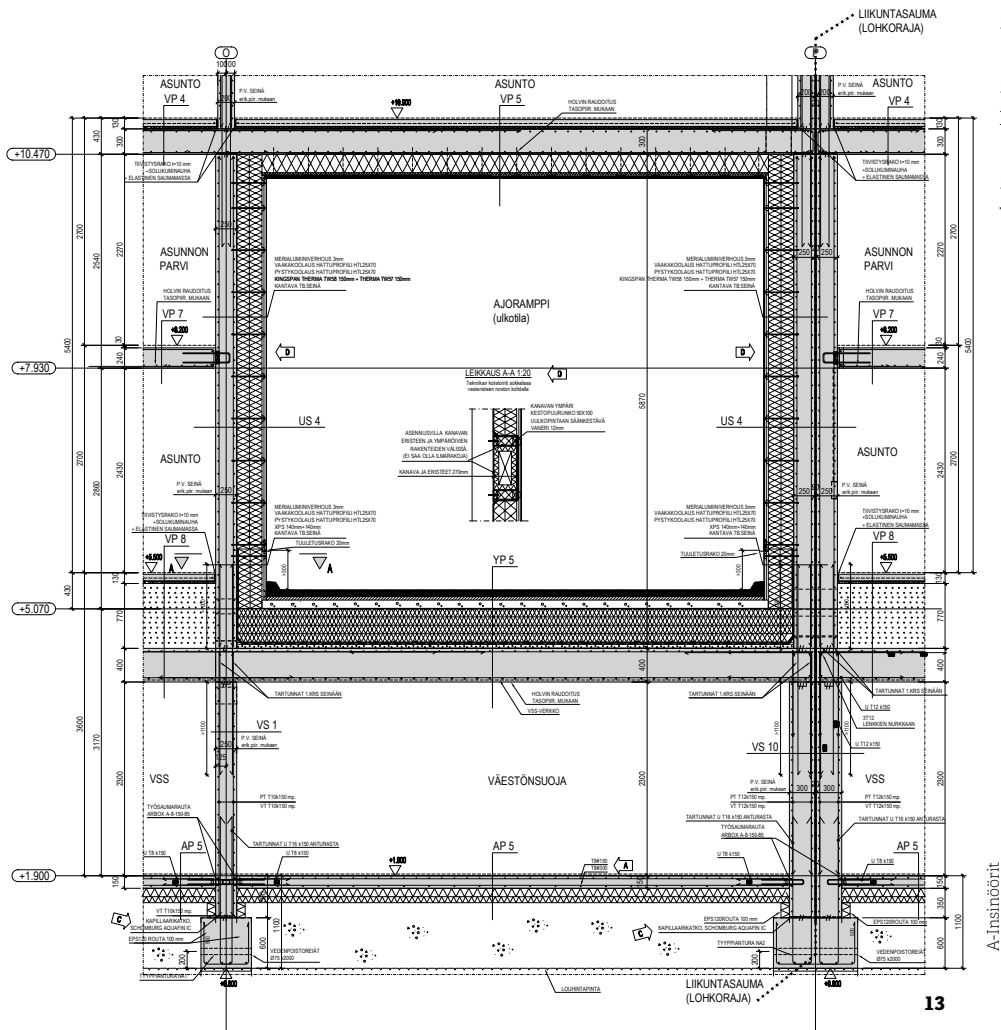
Rakennuksen erittäin haastavassa yläpohjالاتassa ei ole vaakasuoria kohtia lainkaan. Koko vesikatto on kaltevaa viherkattoa. Yläpohjالاتaan esittäminen pelkästään perinteisillä suunnitelmilla oli haastavasta geometriasta johtuen mahdotonta.

Rakennuksesta tehtiin tarkka tietomalli, joka oli avuksi varsinkin vaikeasti hahmotettavien rakenteiden mitoituksessa, yhteensovituksessa ja selkeyttämisessä. •

A-Insinöörit

VSS3
120

13 Väestönsuojan rakennepiirustus.

14 Paikallavalettuja lautamuottipintaisia seinära-kenteita työmaalla.

15 Puhdasvalupinnat jätettiin näkyviin julkisivuissa. Valmisbetonia työmaalle toimitti Swerock Oy.

ARK-house Arkkitehdit

ARK-house Arkkitehdit

14

ARK-house Arkkitehdit

15

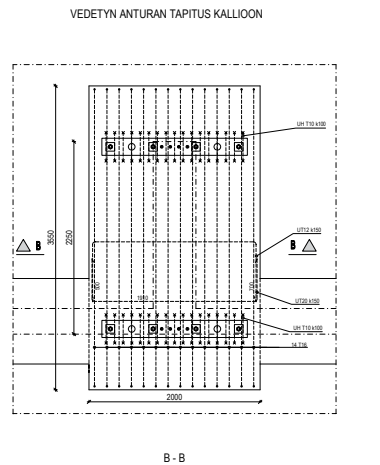
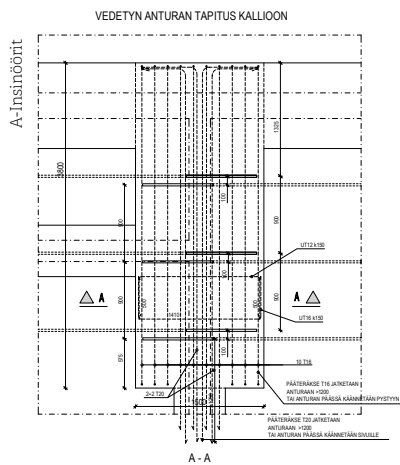

16

17

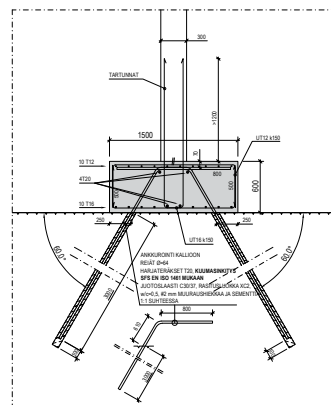
Anders Portman

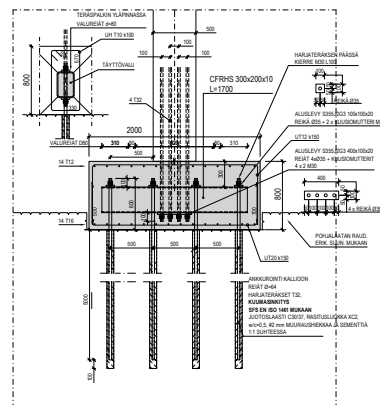
16 Paikallavalettuja sisäseinärakenteita. Lattioissa on lattialämmitys.

17 Valmiit paikallavaletut betoniseinät maalattiin valkoisiksi. Sininen väri jatkuu ulkona ulokeparvekkeiden alapinnassa.

18 Vetoankkuroitujen anturoiden rakennepiirustuksia. Kuvissa vedetyn anturan tapitus kalliin.

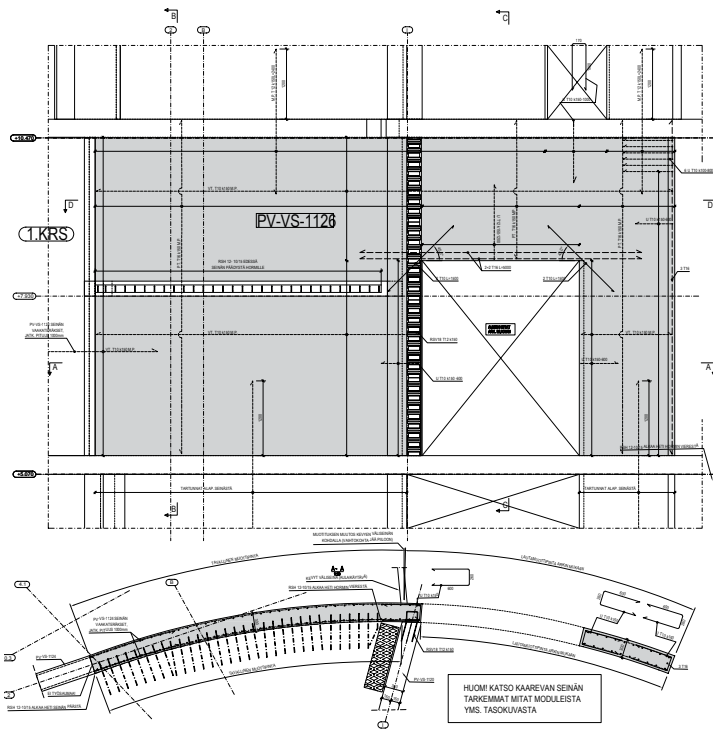
18

Anders Portman

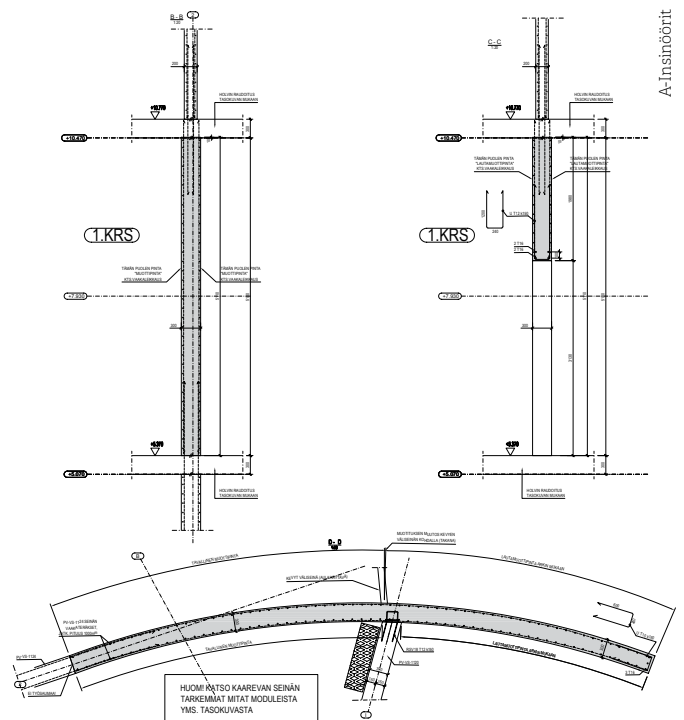
19

20

19 Käytävä- ja aulatiloissa on hiottu betonilattia.

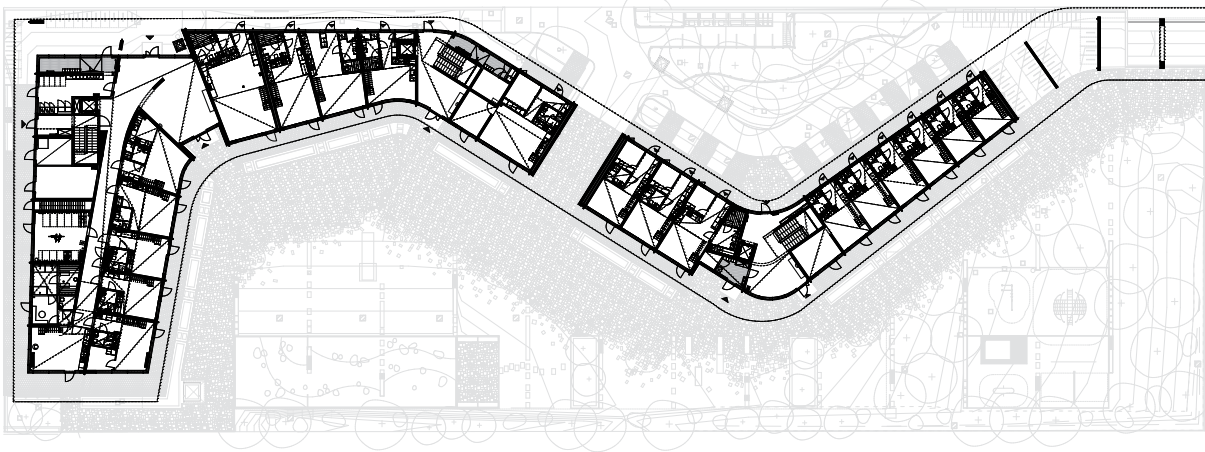
20 Paikallavaletun seinän rakennepiirros ja seinäleikkaukset.

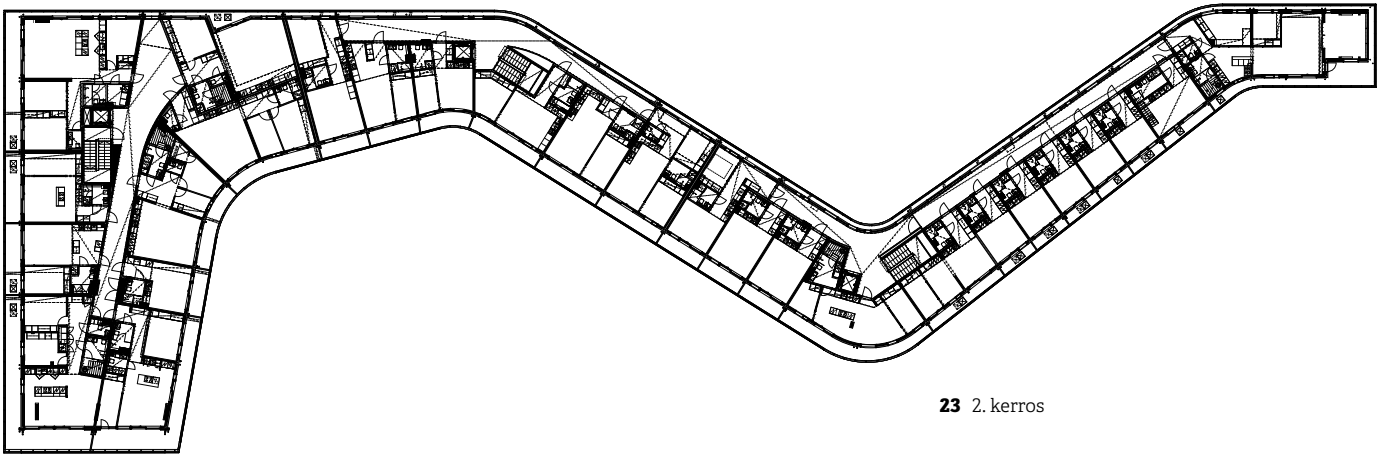
A-Insiinöörit

21 Valoisissa aulatiloissa on Meanderiin suunniteltuja penkkejä ja valaisimia. Paikallavaletut lautamuottipintaaiset betoniseinät on maalattu valkoiseksi.

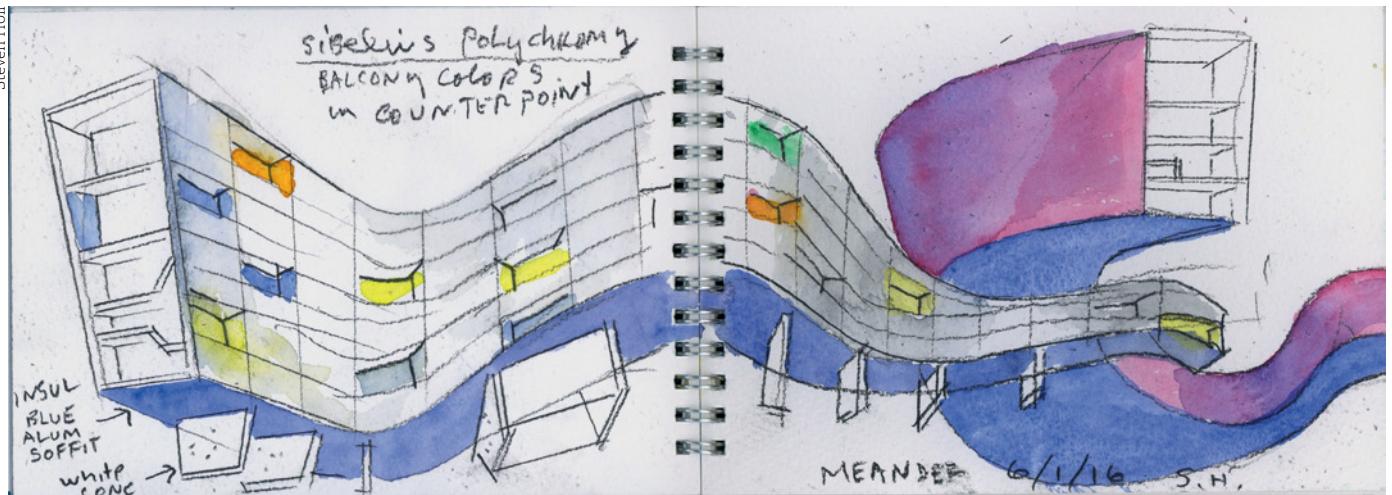
22 1. kerros

23 2. kerros

Steven Holl

25

24 Rakennuksen veistoksellinen muoto näkyy huoneistojen sisätiloissa. Osa huoneistoista on kaksikerroksisia.

25 Arkkitehti Steven Hollin värisuunnitelmaluonnos.

26 Meanderiin on suunniteltu yksilöllisiä valaisimia ja kalusteita.

27 Näkymä lasitetulta ulokeparvekkeelta.

Angel Gil

26

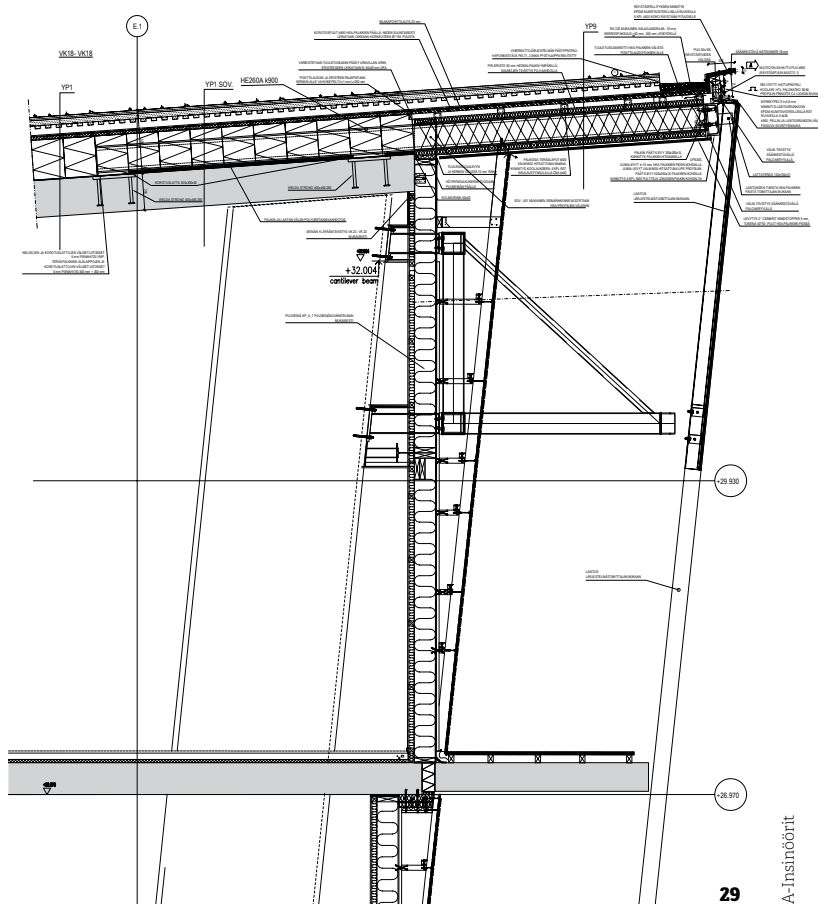
Angel Gil

27

28

29

A-insinöörit

As Oy Töölön Meander, Helsinki

osoite: Pohjoinen Hesperiankatu 35, Töölö, Helsinki

Arkkitehtisuunnittelu: Steven Holl Architects / Steven Holl, Noah Yaffe, JongSeo Lee, ARK-house Arkkitehdit / Pentti Kareoja, Pauli Terho

Kilpailuvaiheen pääarkkitehti: Vesa Honkonen Architects

Tilaaaja, rakennuttaja: Newil&Bau Oy

Käyttäjä: As Oy Töölön Meander

Urakoitsija: SSA Rakennus Oy

Laajuus: bruttoala 14040 m², 7 800 k-m²

Valmistusvuosi: 2024

Kaavoitus: Helsinki City Planning Office: Janne Prokkola

Rakennesuunnittelu: A-insinöörit Suunnittelu Oy / Sami Moisio

Sisustussuunnittelu: Fyra Oy

Maisema-arkkitehtuuri: VSU Maisema-arkkitehdit Oy

LVI-suunnittelu: Sitowise Oy

Sähkösuunnittelu: Sitowise Oy

Palotekninen suunnittelu: Sitowise Oy

Lasitus: Stamper Solutions Oy

Valmisbetonin toimittaja: Swerock Oy

30

ARK-house Arkkitehdit

31

28 Pihatilat on jaettu pienempiin osiin, joissa on monipuolista kasvillisuutta, mukaan lukien luonnonvaraisia kotoperäisiä lajeja.

29 Vesikatto- ja seinäleikkaus.

30 Pihan leikkipaikka.

31 Arkkitehdit Pentti Kareoja (vas.) ja Steven Holl.

Meander, Helsinki

Steven Holl's Meander was chosen as the winner of an invitation-only design competition for Helsinki's disused Taivallahti Barracks site back in 2006. After two decades of twists and turns, a developer was finally found to turn the architect's far-from-ordinary vision into a reality. At this stage, Finland-based ARK-house Arkkitehdit was brought on board as a local consultant.

The core design concept first put forward in the original competition submission has been retained and, happily, the architecture has stood the test of time. Meander is an excellent example of how infill development can be used to deliver greater density in an existing residential area. The idiosyncratic solution does a great job of responding to the challenges brought by a site that does not offer much room to work with. Meander starts off low next to the former barracks buildings, rising as it extends towards the tall residential buildings that predate it here. The open spaces that remain between Meander and the buildings around it are an important part of the finished result.

Serpentine in appearance, the building has duplex apartments complete with loft-style inte-

riors on the ground floor. Above them, vast glass walls soar upwards, offering privacy and protection for the balconies and timber-clad facades behind. The upper floors are home to a series of apartments with stunning sloping ceilings.

"A ship in a bottle" is how the architect himself has described the design. The building's sculptural form has offered a seemingly endless series of exciting possibilities, including homes offering something a little bit out of the ordinary. Not one of the 115 units here is the same, and they each have their own distinct identity. Excitingly, they have been created to meet the needs of people at different ages and stages of life.

Text source: Finlandia Prize for Architecture 2025 jury.